

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. ~~6359~~ din " 15 " 09 2015

La nr.06/1-3910 din 17.07.2015

Ministerul Economiei

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege cu privire la energia electrică și asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: REA asupra proiectului de lege cu privire la energia electrică - 10 file;

Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 14 file;

✓ REA asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative - 2 file;

✓ Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 2 file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

MINISTERUL ECONOMIEI AL REPUBLICII MOLDOVA		
Nr. de intrare	10108	
Indexul		
" 17 "	08	2015

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr.451-XV/2001, nr.160/2011, Codul contravențional
nr.218-XVI/2008)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Ca urmare a promovării proiectului de lege cu privire la energia electrică, autoritatea de reglementare ANRE urmează să elibereze licența pentru operarea pieței energiei electrice, precum și a autorizației pentru construcția și exploatarea liniei electrice directe, dar și a autorizației pentru sistemele de distribuție închise. În acest sens, se impune necesar operarea modificărilor în Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și în Legea nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

Concomitent, se propune operarea modificărilor la Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008, deoarece, conform Directivei nr. 2009/72/CE, care urmează a fi transpusă prin legea cu privire la energia electrică, în redacție nouă, autoritatea de reglementare ANRE trebuie să dispună de atribuții cu privire la monitorizarea și, respectiv, sancționarea tuturor participanților la piața energiei electrice și nu doar a titularilor de licență.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului, fiind reliefate argumente elocvente, care evidențiază temeiul legal și necesitatea elaborării și promovării proiectului. Astfel, considerăm că sunt întrunite exigențele stabilite de prevederile art.20 al Legii nr.780-XV/2001.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul a fost supus Analizei impactului de reglementare.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Implementarea proiectului va asigura o bună gestionare a sectorului electroenergetic cu respectarea principiilor securității, echității și transparenței. De asemenea, noile prevederi vor asigura concurența pe piața energetică, dar și furnizarea energiei electrice eficiente și calitative. În context, considerăm că interesul public general nu va fi prejudiciat.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Fiind plasat pe pagina web oficială a Ministerului Economiei la momentul examinării, proiectul a îndeplinit cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Art.III alin.(3) - modificări la Codul contravențional Art.169.

Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu, manifestată prin:

lit.a) refuzul de a permite efectuarea controalelor, a verificărilor și a inspecțiilor dispuse de către autoritatea publică centrală de reglementare, în conformitate cu actele normative în domeniu, sau obstrucționarea autorității publice centrale de reglementare în efectuarea acestora.

Sintagma „în conformitate cu actele normative în domeniu” reprezintă o normă generală și nu face referință la vreun act normativ concret, respectiv la etapa de implementare va fi dificilă stabilirea raporturilor juridice dintre cei ce efectuează controale și cei verificați sau va genera abordări discreționare din partea autorității publice centrale de reglementare la efectuarea controalelor.

Recomandarea: Se propune concretizarea sintagmei „în conformitate cu actele normative în domeniu” în scopul evitării situațiilor de incertitudine ca urmare a implementării proiectului.

Art.III alin.(3) - modificări la Codul contravențional Art.169.

Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu, manifestată prin:

Lit.h) nerespectarea de către operatorii sistemelor de transport, de către operatorii sistemelor de distribuție a obligației privind anunțarea consumatorilor finali despre întreruperile programate în livrarea energiei electrice, a gazelor naturale, în termenele și în condițiile stabilite în actele normative de reglementare aprobate de autoritatea publică centrală de reglementare.

Sintagma „actele normative de reglementare aprobate de autoritatea publică centrală de reglementare” reprezintă o normă de blanchetă. În acest caz elementele coruptibilității nu sînt evidențiate direct, dar aceste norme contribuie la apariția altor elemente cu risc de coruptibilitate cum ar fi: stabilirea discreționară a normelor cu privire la termenele și condițiile de informare a consumatorilor referitor la întreruperile programate în livrarea energiei electrice și a gazelor naturale.

Recomandarea: Sintagma „actele normative de reglementare aprobate de autoritatea publică centrală de reglementare” urmează a fi revăzută în scopul indicării exprese a actului normativ la care se face referință.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.III alin.1- modificări la Codul contravențional art.163 [...] Încălcarea cerințelor prevăzute în Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat de Guvern, care crează pericolul:

unei pene de curent, al perturbării funcționării normale a rețelelor electrice, al deteriorării rețelelor electrice. al provocării unor avarii, incendii, accidente sau al punerii în pericol a vieții oamenilor sau care cauzează daune de altă natură [...]

Menționăm că sintagma „cauzează daune de altă natură” este ambiguă. Respectiv, Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică va avea temei legal de a sancționa abuziv persoanele fizice sau juridice pentru orice acțiune a acestora clasificînd-o ca pe o daună de altă natură.

Recomandarea: Sintagma „cauzează daune de altă natură” urmează a fi substituită cu o listă exhaustivă a daunelor pentru care persoana fizică sau juridică poate fi sancționată.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea

drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Art.III alin.(3) - modificări la Codul contravențional Art.169.

Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu, manifestată prin: [...]

se sancționează cu amendă de la 100 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau, în cazul persoanei juridice, cu amendă de la 100 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Sancțiunile propuse de autor pentru încălcarea legislației de către participanții la piața energiei electrice, piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere nu sunt direct proporționale cu fapta săvârșită, fiind exagerate nejustificat. Sancțiunile se stabilesc în concordanță cu gradul prejudiciabil produs prin acțiunea de încălcare a legislației. Astfel, autorul a stabilit eronat amenda aplicată persoanelor fizice, persoanelor juridice și persoanelor cu funcție de răspundere pentru încălcarea regulilor și condițiilor pieței energiei electrice, pieței gazelor naturale și a pieței produselor petroliere, depășind cuantumul maxim permis de Codul contravențional (persoanelor fizice de la una la 150 de unități convenționale, persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 500 de unități convenționale iar persoanelor juridice de la 10 la 500 de unități convenționale).

Respectiv sancțiunile necorespunzătoare înaintate de către autor ar putea genera dezechilibru dintre încălcare și sancțiune.

Recomandarea: Norma urmează a fi revăzută în scopul modificării sancțiunilor propuse reieșind din limitele plafoanelor stabilite în Codul contravențional.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Tepordei Călin
inspector Direcția legislație și expertiză anticorupție
14 Septembrie 2015

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

**de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.451-XV/2001, nr.160/2011,
Codul contravențional nr.218-XVI/2008)**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.III alin.(3) - modificări la Codul contravențional Art.169. Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu, manifestată prin: lit.a) refuzul de a permite efectuarea controalelor, a verificărilor și a inspecțiilor dispuse de către autoritatea publică centrală de reglementare, în conformitate cu actele normative în domeniu, sau obstrucționarea autorității publice centrale de reglementare în efectuarea acestora.	Norme de trimitere	Sintagma „în conformitate cu actele normative în domeniu” reprezintă o norma generală și nu face referință la vreun act normativ concret, respectiv la etapa de implementare va fi dificilă stabilirea raporturilor juridice dintre cei ce efectuează controale și cei verificați sau va genera abordări discreționare din partea autorității publice centrale de reglementare la efectuarea controalelor.	Se propune concretizarea sintagmei „în conformitate cu actele normative în domeniu” în scopul evitării situațiilor de incertitudine ca urmare a implementării proiectului.

2	<p>Art.III alin.(3) - modificări la Codul contravențional Art.169. Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu, manifestată prin: Lit.h) nerespectarea de către operatorii sistemelor de transport, de către operatorii sistemelor de distribuție a obligației privind anunțarea consumatorilor finali despre întreruperile programate în livrarea energiei electrice, a gazelor naturale, în termenele și în condițiile stabilite în actele normative de reglementare aprobate de autoritatea publică centrală de reglementare.</p>	<p>Norme de blanchetă</p>	<p>Sintagma „actele normative de reglementare aprobate de autoritatea publică centrală de reglementare” reprezintă o normă de blanchetă. În acest caz elementele coruptibilității nu sînt evidențiate direct, dar aceste norme contribuie la apariția altor elemente cu risc de coruptibilitate cum ar fi: stabilirea discreționar a normelor cu privire la termenele și condițiile de informare a consumatorilor referitor la întreruperile programate în livrarea energiei electrice și a gazelor naturale.</p>	<p>Sintagma „actele normative de reglementare aprobate de autoritatea publică centrală de reglementare” urmează a fi revăzută în scopul indicării exprese a actului normativ la care se face referință.</p>
3	<p>Art.III alin.1- modificări la Codul contravențional art.163 [...] Încălcarea cerințelor prevăzute în Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat de Guvern, care crează pericolul: unei pene de curent, al perturbării</p>	<p>Cumularea de competențelor de elaborare, control și sancționare</p>	<p>Menționăm că sintagma „cauzează daune de altă natură” este ambiguă. Respectiv, Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică va avea temei legal de a sancționa abuziv persoanele fizice sau juridice pentru orice acțiune a acestora clasificînd-o ca pe o daună de altă natură.</p>	<p>Sintagma „cauzează daune de altă natură” urmează a fi substituită cu o listă exhaustivă a daunelor pentru care persoana fizică sau juridică poate fi sancționată.</p>

	funcționării normale a rețelelor electrice, al deteriorării rețelelor electrice. al provocării unor avarii, incendii, accidente sau al punerii în pericol a vieții oamenilor sau care cauzează daune de altă natură [...]			
4	Art.III alin.(3) - modificări la Codul contravențional Art.169. Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu, manifestată prin: [...] se sancționează cu amendă de la 100 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau, în cazul persoanei juridice, cu amendă de la 100 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.	Confundare/dublare a tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare	Sanțiunile propuse de autor pentru încălcarea legislației de către participanții la piața energiei electrice, piața gazelor naturale și la piața produselor petroliere nu sunt direct proporționate cu fapta săvârșită, fiind exagerate nejustificate. Sanțiunile se stabilesc în concordanță cu gradul prejudiciabil produs prin acțiunea de încălcare a legislației. Astfel, autorul a stabilit eronat amenda aplicată persoanelor fizice, persoanelor juridice și persoanelor cu funcție de răspundere pentru încălcarea regulilor și condițiilor pieței energiei electrice, pieței gazelor naturale și a pieței produselor petroliere, depășind cuantumul maxim permis de Codul contravențional (persoanelor fizice de la una la 150 de unități convenționale, persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 500 de unități convenționale iar persoanelor juridice de la 10 la 500 de unități convenționale). Respectiv sanțiunile necorespunzătoare înaintate de către autor ar putea genera dezechilibru dintre încălcare și sanțiune.	Norma urmează a fi revăzută în scopul modificării sanțiunilor propuse reieșind din limitele plafoanelor stabilite în Codul contravențional.